

Katolícka spojená škola
sv. Františka Assiského
4. ročník
gymnázia

28

SPOLOČNÉ DOBRO

Kto nám v krátkosti zhrnie,
k čomu sme dospeli **my** a
ako vidí Katolícka **Cirkev**
nasledovné témy:

- **ľudská dôstojnosť**
- **všeobecné ľudské práva**

Pohľad Katolíckej cirkvi:

- **Dôstojnosť každého človeka** sa objektívne, neodňateľne a absolútne odvíja od faktu, že je každý jeden človek osobne a bez ohľadu na svoje vlastnosti, pôvod, rasu, postavenie,... Bohom chcený, stvorený, milovaný, vykúpený a povoláný – a tým prevyšuje každú ľudskú spoločnosť, zriadenie,... ktoré je tu v službe človeka a nikdy nie naopak.
- **Ľudské práva** sú tie, ktoré vyplývajú zo samotného faktu, že človek je človekom – z jeho dôstojnosti. Sú objektívne (pramena v Bohu a povolaní človeka), neodňateľné, spoločné všetkým ľuďom. Ich definovanie má za cieľ chrániť človeka a jeho najzákladnejšie práva pred násilím zo strany spoločnosti a zaručiť mu tak naplnenie svojho povolania, ktoré v Bohu má.

**Nejaké otázky
poznámky,
postrehy,
pripomienky
z Vašej strany?**

OTÁZKY, POZNÁMKY, PRIPOMIENKY... ?

Na dnešnej hodine
budeme spoločne
uvažovať o

- spoločnom dobre,
- o tom, na základe čoho
ho definovať,
- o tom, prečo by ho mal
jednotlivec rešpektovať
- a ako to ovplyvní ľudské
práva človeka

Spoločné dobro

porov.
Aristotelovu
definíciu *polis*,
čiže
(mestského)
štátu:

*„Spoločenstvo
dobrého
života
domácnosti a
rodov, ktorého
cieľom je sám
v sebe
dokonalý
život.“*

„164 Z dôstojnosti, jednoty a rovnosti všetkých osôb vyplýva predovšetkým princíp spoločného dobra, na ktorý sa musí vzťahovať každý aspekt sociálneho života, aby našiel úplný zmysel. V úplnom a dôslednom zmysle slova sa spoločné dobro chápe ako „súhrn tých podmienok spoločenského života, ktoré tak spoločenstvám, ako aj jednotlivým členom umožňujú plnšie a ľahšie dosiahnuť vlastnú dokonalosť“.

Spoločné dobro nepozostáva z jednoduchého zhrnutia jednotlivých dobier každého subjektu v sociálnom celku. Keďže patrí všetkým a každému, je a zostáva spoločným, pretože je neoddeliteľné a len spoločne ho možno dosiahnuť a docieľiť, aby vzrastalo a chránilo sa aj so zreteľom na budúcnosť.

TAK AKO SA MORÁLNE KONANIE JEDNOTLIVCA USKUTOČŇUJE KONANÍM DOBRA, TAK SOCIÁLNE KONANIE DOSAHUJE ÚPLNOSŤ, KEĎ USKUTOČŇUJE SPOLOČNÉ DOBRO. Spoločné dobro sa v skutku môže chápať ako sociálny a spoločenský rozmer morálneho dobra.“

(Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj,
Kompendium sociálnej náuky Cirkvi)

AKO TO VIDÍ KATOLÍCKA CIRKEV

DOBRO...

Na základe čoho môžeme určiť,
čo je dobré a čo zlé a odlíšiť ich
od seba?

Existuje na to nejaké **kritérium**?

PÁR TEÓRIÍ...

POZITIVIZMUS:

Správne a dobré je to, na čom sa dohodneme.

„Platí, že dobro je to, na čom sa dohodneme a čo uzákoníme ako legálne. Čo je legálne, je aj správne a dobré.“

(Vitalij Ginzburg)

PRAGMATIZMUS:

Správne a dobré je to, čo mi prospeje.

„Jednotlivec je meradlom všetkých vecí.“

(Protagoras)

„Nehovorte mi o spravodlivosti. Alebo sa nám vzdáte, alebo vás zničíme. Spravodlivosť nie je nič iné, než vôľa mocnejšieho!“

(Aténsky vyslanec obyvateľom ostrova Melos)

Čo tieto teórie vyjadrujú? **Súhlasíte** s nimi?
Aké praktické dôsledky by mali, ak by sme ich prijali a správali sa podľa nich?

OTÁZKA NA VÁS

Zaspomínanie na 9. ročník ZŠ...

MORÁLKA JE...

... cesta k CIEĽU!

„Správnosť konania sa posudzuje podľa cieľa, ktorý chceme dosiahnuť.“

(Antoine de Gaudier, 16. storočie)

- Napríklad **vo vojne** je ochota **zabíjať** nepriateľov oceňovaná, **vyjednávanie** s nepriateľom je odsudzované ako zrada.

- V mieri, naopak, je **zabíjanie** konkurentov odsudzované ako zločin a schopnosť **dohodnúť sa** s nimi je zase oceňovaná ako dobrá vlastnosť.

A magnifying glass with a silver frame and a wooden handle, positioned over a green rectangular area in the top left corner.

CIEĽ ČLOVEKA A SPOLOČNOSTI ...

Odkiaľ ho zistíme? Na základe
čoho?

Čo je cieľom ľudského života?
Existencie ľudskej spoločnosti?

Je tento cieľ **objektívny**?
Subjektívny? **Overiteľný**? Alebo
založený iba na viere, názore,...?

A magnifying glass with a silver frame and a wooden handle, positioned over a green rectangular area in the top left corner.

CIEĽ ČLOVEKA A SPOLOČNOSTI ...

Aká teda naša vlastná definícia

- cieľa **ľudského** života?
- existencie **ľudskej** spoločnosti?

REŠPEKTOVAŤ HO... PREČO?

Prečo by som mal rešpektovať dobro iných ľudí okolo mňa a dokonca dobro spoločnosti?

A prečo by takisto ostatní a spoločnosť mali rešpektovať moje dobro?

Sú tieto dobrá **v súlade**? Alebo nie? Ak nie – čo keď nastane **konflikt**? Čo potom? Existuje **hranica** rešpektovania?

A magnifying glass with a silver frame and a wooden handle, positioned over a green rectangular area in the top left corner.

ĽUDSKÉ PRÁVA...

ovplyvní ich to nejako?

Ako konkrétne?

Nájdite príklady!

**Nejaké otázky
poznámky,
postrehy,
pripomienky
z Vašej strany?**

OTÁZKY, POZNÁMKY, PRIPOMIENKY... ?

Kritérium spoločného dobra

„Cieľom a zmyslom sociálneho života je spoločenské či spoločné dobro, ktoré musí byť úmerné požiadavkám integrálnej dokonalosti človeka vo všetkých dimenziách jeho osobnosti, ako sa rozvíja v spoločenskom živote uprostred časných skutočností, ale otvorené na nekonečno.“

(Raimond Spiazzi, Sociálny kódex Cirkvi)

Dobro človeka sa teda znova **odvíja od jeho dôstojnosti** a tá sa odvíja **od Boha**.

Dobré je to, čo umožňuje dosiahnuť človeku jeho naplnenie ako človeka – čiže dokonalosť na obraz Boha – a to potom završiť v dokonalom a večnom spoločenstve s Bohom (= Nebo, spása,...)

BOH JE TEDA OBJEKTÍVNYM KRITÉRIOM DOBRA.

Čo zodpovedá Bohu ako prototypu, je dobré. čo Mu nezodpovedá, je zlé...

AKO TO VIDÍ KATOLÍCKA CIRKEV

Jednotlivec a spoločnosť

„JEDEN“ = „LÁSKA“

„OTEC“

„DUCH“

Dokonalé
spoločenstvo
Trojice

SLOVO „JEDEN“ teda
nevýjadruje ani tak POČET,
ako skôr JEDNOTU LÁSKY Boha.

„SYN“

Alebo krátko a
stručne:

Boh nie je jeden
preto, že je jediným
exemplárom svojho
druhu, ale preto, že je
dokonale zjednotený
v láske a teda je
podstatne JEDEN.

„Bůh je tak bytostně láska, že
jednota, která je v jistém smyslu
jeho definicí, je prostým důsledkem
lásky.“

(S. Weil)

„A protože tato jednota je
jednotou bliženské lásky, proto je
trojiční - vnitřní život Trojice, který
zároveň spojuje i odlišuje, má v
Bohu za jediný zákon sebe samu, a
právě svobodným působením
tohoto zákona se Bůh stává trojicí.
Pro křesťany znamenají slova „Bůh
je jeden“ totéž jako „Bůh je láska“.
Podobně vlastně i všechna jména,
která křesťané Bohu dávají, jsou
jen synonyma pro vznešenost
bliženské lásky.“

(Rémy Brague, filozof)

Jednotlivec a spoločnosť

lásky medzi sebou

TRI OSOBY, ALE LEN JEDEN BOH

Žiť podľa vzoru Boha znamená žiť Boží trojičný život a ten je životom spoločenstva (spoločnosti), nie samotárskeho individualizmu.

„Nikto sa nedostane do neba nejakou asociálnou cestou. Ten, kto myslí iba na seba a na spásu vlastnej duše, žije asociálne. Niečo také nie je mysliteľné ani v nebi ani na zemi. Boh predsa nie je asociálny; nie je to osamelá a do seba uzavretá bytosť. Boh v Trojici je v sebe „sociálny“, je to spoločenstvo, večné delenie sa o lásku. Podľa Božieho modelu je aj človek orientovaný na vzťahy, delenie sa, spoluúčasť a na lásku. Máme zodpovednosť jeden za druhého.“

(Youcat 122)

lásky medzi sebou

MNOHO ĽUDÍ, ALE LEN JEDNA CIRKEV

AKO TO VIDÍ KATOLÍCKA CIRKEV

Jednotlivec a spoločnosť

Komunita nachádza
svoj zmysel
v službe jednotlivcovi

Jednotlivec nachádza
svoje završenie
v službe komunite

Výsledkom je dokonalá
harmónia jednotlivca a
spoločnosti – stav „komunity“
(porov. M. S. Peck a pod.).

JEDNOTLIVEC nachádza svoju
dokonalosť v tom, keď odumiera
svojej pýche, sebecku a
sebastrednosti a v láske sa
daruje svojim blíznym v
spoločenstve – a tým sa
pripodobňuje Bohu a následne
aj reálne spája s Bohom a
naplňa Boží životom...

... **V SPOLOČENSTVE** ľudí, ktorí
zmýšľajú a konajú rovnako a
sledujú jeho dobro, sú pre neho
oporou, povzbudením,
inšpiráciou, výzvou i pomocou
na ceste rastu.

Výsledkom je opravdivo JEDNO SPOLOČNÉ DOBRO

AKO TO VIDÍ KATOLÍCKA CIRKEV

Jednotlivec a spoločnosť

„165 Osoba nemôže nájsť naplnenie v sebe samej, nedbať na to, že existuje „s“ druhými a „pre“ druhých.“

(Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj,
Kompendium sociálnej náuky Cirkvi)

Komunita nachádza

sv
v s

„165 Spoločnosť, ktorá chce na všetkých úrovniach úmyselne zostať v službe ľudského bytia, je taká, ktorá si určuje za prvoradý cieľ spoločné dobro ako prioritu, spoločné dobro ako dobro pre všetkých ľudí a celého človeka.“

(Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj,
Kompendium sociálnej náuky Cirkvi)

Výsledkom je dokonalá
harmónia jednotlivca a
spoločnosti – stav „komunity“
(porov. M. S. Peck a pod.).

JEDNOTLIVEC nachádza svoju
dokonalosť v tom, keď odumiera
svojej pýche, sebecku a
sebastrednosti a v láske sa
daruje svojim blíznym v
spoločenstve – a tým sa
pripodobňuje Bohu a následne
aj reálne spája s Bohom a
naplňa Boží životom...

... **V SPOLOČENSTVE** ľudí, ktorí
zmýšľajú a konajú rovnako a
sledujú jeho dobro, sú pre neho
oporou, povzbudením,
inšpiráciou, výzvou i pomocou
na ceste rastu.

Výsledkom je opravdivo JEDNO SPOLOČNÉ DOBRO

AKO TO VIDÍ KATOLÍCKA CIRKEV

Závaznosť...

TRI OSOBY, ALE LEN JEDEN BOH

Ak túži jednotlivec po zbožštení sa v Bohu, potom jednota lásky a z nej plynúcej vzájomnej služby, podpory a darovania sa v jednote komunity (= Cirkvi) je **jedinou cestou, ako tento cieľ dosiahnuť.**

AKO TO VIDÍ KATOLÍCKA CIRKEV

Záväznosť...

„167 Spoločné dobro zaväzuje všetkých členov spoločnosti: nikto nie je oslobodený od spolupráce podľa vlastných schopností na jeho dosiahnutie i rozvoj. Spoločné dobro si vyžaduje, aby sa mu slúžilo naplno, nie podľa obmedzujúcich vízií podriadených prospechu z toho, čo sa preň môže získať, ale na základe logiky, ktorá smeruje k širšiemu prijatiu zodpovednosti. Spoločné dobro súvisí s najväčšími inklináciami človeka, ale je to dobro, ktoré je namáhavé dosiahnuť, lebo vyžaduje schopnosť a stále hľadanie dobra druhých, akoby bolo vlastné.“

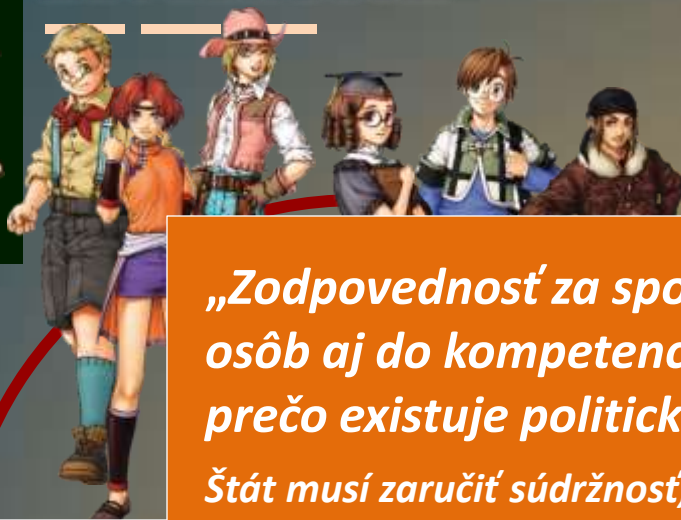
(Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj,
Kompendium sociálnej náuky Cirkvi)

tlivec po zbožštení sa v
jednota lásky a z nej
omnej služby, podpory a
v jednote komunity (= **nou cestou, ako tento cieľ**)

AKO TO VIDÍ KATOLÍCKA CIRKEV

Záväznosť...

„167 Spoločnosť nikto nie je schopný vyžaduje, aby obmedzujúci preň môže z širšiemu prijí najväčšími in namáhavé a hľadanie dobra druhých, akoby bolo vlastné.“

„Zodpovednosť za spoločné dobro patrí okrem jednotlivých osôb aj do kompetencie štátu, lebo spoločné dobro je dôvod, prečo existuje politická autorita.“

Štát musí zaručiť súdržnosť, jednotnosť a organizáciu občianskeho života, ktorého je výrazom, tak, aby sa spoločné dobro mohlo dosahovať s prispievaním všetkých obyvateľov. Jednotlivý človek, rodina, sprostredkujúce organizácie nie sú schopné dospieť samy k plnému rozvoju; z toho vyplýva nevyhnutnosť existencie politických inštitúcií, ktorých cieľom je nevyhnutné dobrá - materiálne, kultúrne, morálne, duchovné - sprístupňovať osobám, aby mohli viesť naozaj ľudský život. Cieľom sociálneho života je spoločné dobro, ktoré je historicky uskutočniteľné“

*(Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj,
Kompendium sociálnej náuky Cirkvi)*

*(Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj,
Kompendium sociálnej náuky Cirkvi)*

v jednote komunity (= nou cestou, ako tento cieľ

**Nejaké otázky
poznámky,
postrehy,
pripomienky
z Vašej strany?**

OTÁZKY, POZNÁMKY, PRIPOMIENKY... ?

Porovnajte svoje závery s postojmi
Katolíckej cirkvi.

V čom ste sa **zhodli**?

V čom ste našli **rozdiel**?

Kam by ste sa v prípade rozdielu
priklonili? K svojim záverom, alebo k
postoju Cirkvi? **Prečo**?

Dopad na ľudské práva...

- **Právo na život**, ktorého integrálnou časťou je právo na rozvíjanie života po počatí v materskom lone;
 - **právo žiť v jednotnej rodine a v mravnom prostredí**, ktoré je priaznivé pre rozvoj vlastnej osobnosti;
 - **právo na rozvoj vlastnej inteligencie a slobody** v hľadaní a poznávaní pravdy;
 - **právo podieľať sa prácou na sprístupňovaní bohatstva** zeme, a tak zarábať na vlastné živobytie i živobytie svojich blízkych;
 - **právo slobodne zakladať rodinu, prijať a vychovávať deti** pri zodpovednom používaní sexuality.
- Prameňom a syntézou týchto práv je v istom zmysle náboženská sloboda ponímaná ako právo žiť v pravde vlastnej viery a v zhode s transcendentnou dôstojnosťou vlastnej osoby.“*

(Ján Pavol II., Centesimus annus)

Skúste teraz na základe tohto konceptu SPOLOČNÉHO DOBRA (ktoré sa v koncepte kresťanstva 100% prekrýva aj s dobrom jednotlivca) **vysvetliť, prečo práve tieto práva považuje pápež za ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA!**

Doplnili by ste ešte nejaké? Alebo je zoznam **vyčerpávajúci**?

*„ KKC 1732 **Dokiaľ sloboda definitívne nezakotví v konečnom dobre, ktorým je Boh, zahŕňa v sebe možnosť voliť medzi dobrom a zlom, teda možnosť rásť v dokonalosti alebo zlyhať a zhrešiť. Sloboda charakterizuje pravé ľudské činy. Stáva sa prameňom chvály alebo hany, zásluhy alebo viny.**“*

*„KKC 1733 **Čím väčšmi človek koná dobro, tým sa stáva slobodnejším. Pravá sloboda je iba tá, ktorá je v službe dobra a spravodlivosti. Zvoliť si neposlušnosť a zlo je zneužitím slobody a vedie do otroctva hriechu.**“*

„Sloboda nie je nič iného než schopnosť nasledovať hlas rozumu, zdravia, dobrotivosti, svedomia proti hlasom iracionálnych vášní. ... Sloboda neznamená slobodu od všetkých riadiacich zásad. Znamená slobodu rásť, vyvíjať sa v súlade so zákonmi štruktúry ľudskej existencie“ (Erich Fromm)

Čo tým chcú tieto texty povedať?
Zhrňte toto ich posolstvo do jednej krátkej vety!

Súhlasíte s ním?
Aké praktické dôsledky by to malo, ak by to bola pravda?

Katolícka spojená škola
sv. Františka Assiského
4. ročník
gymnázia

K O N I E C